

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра публічного управління, адміністрування та міжнародної
економіки**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

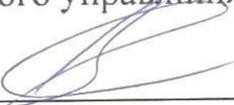
**ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПІДПРИЄМСТВА**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 Управління та адміністрування (D Бізнес, адміністрування та право)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	076 Підприємництво та торгівля (D7 Торгівля)
ОПП	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти економічного факультету за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля (D7 Торгівля), перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Розробник В.І. Панасюк. Біла Церква: БНАУ, 2025. 22 с.

Розробник: В.І. Панасюк, канд. екон. наук, доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки
(Протокол № 16 від 23.06. 2025 р.)

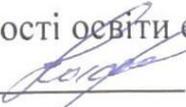
Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки
д-р екон. наук, професор Т.В. Сокольська

Гарант ОП «Підприємництво,
торгівля та біржова
діяльність»

В.М. Кепко

Схвалено групою зі змісту та якості освіти економічного факультету
(Протокол № 6 від 26.06.2025 р.)

Голова групи зі змісту та якості освіти економічного факультету
д-р екон. наук, професор І.М. Паска

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 076 ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ (D7 ТОРГІВЛЯ)	
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»	6
6. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
7.1. Лекції	9
7.2. Практичні заняття	12
7.3. Самостійна робота	13
7.4. Індивідуальні завдання	14
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	15
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	15
10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ	15
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	17
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	17
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	18

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2025–2026 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» для денної форми навчання виділено всього 150 академічних годин (5 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 64 години (лекції – 32, практичні заняття – 32), самостійна робота студентів – 86 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 Управління та адміністрування (D Бізнес, адміністрування та право)	Обов'язкова	
Змістових модулів – 3	Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля (D7 Торгівля)	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання – розрахунково-аналітичне		3-й	4-й
Загальна кількість годин – 150		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 5,4.		6-й	8-й
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Лекції	
		32 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	6 год.
		Самостійна робота	
	86 год.	138 год.	
	Підсумковий контроль: іспит		

Мета викладання дисципліни: набуття студентом знань щодо особливостей проведення зовнішньоекономічної діяльності підприємствами, ефективність операцій суб'єктів ЗЕД України в умовах глобалізації світової економіки; формування умінь і навичок розробляти зовнішньоекономічні контракти, визначати і підтверджувати ціни й умови доставок, аналізувати ефективність зовнішньоторгових операцій підприємства, робити висновки

про наслідки впровадження інструментів тарифного та нетарифного регулювання ЗЕД.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» базується на знаннях таких дисциплін, як «Історія економіки та економічної думки», «Економічна теорія», «Мікро- та макроекономіка», «Підприємництво», «Торговельне підприємництво».

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 076 ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ (D7 ТОРГІВЛЯ)

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур

РН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

РН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньо-економічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»

Змістовий модуль 1. Основні поняття в сфері ЗЕД та методи її організації

Тема 1.1. Загальні поняття та нормативно-правові основи ЗЕД

Тема 1.2. Зовнішньоекономічні комерційні операції

Тема 1.3. Зовнішньоекономічний контракт

Тема 1.4. Оцінка зовнішньоекономічної діяльності України

Змістовий модуль 2. Регулювання зовнішньоекономічних операцій

Тема 2.1. Митне регулювання ЗЕД

Тема 2.2. Митне декларування та оформлення товарів

Тема 2.3. Валютне регулювання та оцінка валютних ризиків в ЗЕД підприємства

Тема 2.4. Основи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності підприємств України

Змістовий модуль 3. Забезпечувальні операції ЗЕД підприємств

Тема 3.1. Іноземні інвестиції в зовнішньоекономічній діяльності

Тема 3.2. Розрахункове забезпечення ЗЕД підприємства

Тема 3.3. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних угод

Тема 3.4. Особливості надання послуг в системі ЗЕД підприємств України

Тема 3.5. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку

Тема 3.6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств в умовах глобалізації міжнародної економіки. Світова продовольча безпека.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Змістовий модуль 1. Основні поняття в сфері зовнішньоекономічної діяльності та методи організації</i>												
Тема 1.1. Загальні поняття та нормативно-правові основи ЗЕД	9	2	2		1	4	11	1				10
Тема 1.2. Зовнішньоекономічні комерційні операції	11	2	2		1	4	11					11
Тема 1.3. Зовнішньоекономічний контракт	10	4	2			4	12	1				11
Тема 1.4. Оцінка зовнішньоекономічної діяльності України	13	4	4		1	6	13		1			12
Разом за модуль 1	43	12	10		3	18	47	2	1			44
<i>Змістовий модуль 2. Регулювання зовнішньоекономічних операцій</i>												
Тема 2.1. Митне регулювання ЗЕД	12	2	2		1	7	12	1	1			10
Тема 2.2. Митне декларування та оформлення товарів	11	2	2			7	12	1	1			10
Тема 2.3. Валютне регулювання та оцінка валютних ризиків в ЗЕД підприємства	12	2	2		1	7	12	1	1			10
Тема 2.4. Основи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності підприємства України	16	2	4		1	9	13		1			12
Разом за модуль 2	51	8	10		3	30	49	3	4			42
<i>Змістовий модуль 3. Забезпечувальні операції зовнішньоекономічної діяльності підприємств</i>												
Тема 3.1. Іноземні інвестиції в зовнішньоекономічній діяльності	9	2	2		1	4	10					10
Тема 3.2. Розрахункове забезпечення ЗЕД підприємств	9	2	2			5	9	1				8
Тема 3.3. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних угод	11	2	4		1	4	9		1			8
Тема 3.4. Особливості надання послуг в системі	10	2	2		1	5	8					8

ЗЕД підприємств України												
Тема 3.5. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	10	2	2		1	5	9					9
Тема 3.6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств в умовах глобалізації міжнародної економіки. Світова продовольча безпека.	7	2				5	9					9
Разом за модуль 3	56	12	12		4	28	54	1	1			52
Усього годин	150	32	32		10	76	150	6	6			138

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Основні поняття в сфері зовнішньоекономічної діяльності та методи організації</i>	
<p>1.1. Загальні поняття та нормативно-правові основи ЗЕД Опис навчальної дисципліни: цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Принципи академічної доброчесності. Сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність», основні види і форми ЗЕД. Принципи здійснення ЗЕД. Поняття об'єктів та суб'єктів ЗЕД. Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: принципи, цілі, методи. Національне та наднаціональне регулювання ЗЕД. Характеристика органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та їх компетенції. Зміна інструментарію регулювання ЗЕД в умовах воєнного часу. Виклики сучасної зовнішньоторговельної політики в Україні. Інструменти Євросоюзу для впливу у світі. Зовнішня політика ЄС: вплив держав-членів, безпекова система ЄС, наслідки та уроки для України.</p>	2
<p>1.2. Зовнішньоекономічні комерційні операції Сутність та особливості зустрічної торгівлі. Класифікація угод зустрічної торгівлі. Товарообмінні і компенсаційні операції на безвалютній основі. Комерційна компенсація, зустрічні закупівлі, авансові закупівлі, угоди типу «світч», угоди типу «офсет». Операції в рамках промислового співробітництва. Співробітництво на комерційній основі, виробнича кооперація, франчайзинг, операції з давальницькою сировиною.</p>	2
<p>1.3. Зовнішньоекономічний контракт Умови контракту: обов'язкові та додаткові. Зміст і характеристика основних умов контракту. Преамбула. Предмет контракту. Кількість та якість товару в контракті. Базисні умови поставки. Термін і дата постачання. Пакування і маркування. Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів. Валюта ціни і валюта платежу. Умови перерахунку валюти ціни у валюту платежу. Гарантії на технічне обслуговування. Порядок приймання товару. Рекламації і санкції. Арбітраж. Форс-мажорні обставини. Інші умови.</p>	4
<p>1.4. Оцінка зовнішньоекономічної діяльності України Аналіз у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Групи оціночних показників зовнішньої торгівлі: абсолютні</p>	4

показники, відносні показники, показники структури, показники інтенсивності. Аналіз виконання зобов'язань з експортно-імпортних операцій. Аналіз динаміки зовнішньоекономічної діяльності. Методологічні підходи до визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Система показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Оцінка економічної ефективності. Оцінка валютної ефективності експорту і імпорту. Вплив зовнішньоекономічної діяльності підприємства на його фінансові результати.	
Разом за змістовим модулем 1	12
Змістовий модуль 2. Регулювання зовнішньоекономічних операцій	
<p>2.1. Митне регулювання ЗЕД</p> <p>Сутність митного регулювання ЗЕД. Принципи митного регулювання. Митні органи України: завдання, функції, структура. Види і методи здійснення митного контролю. Характеристика митних режимів. Товарна номенклатура ЗЕД. Мета і сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торговельних термінів. Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок.</p>	2
<p>2.2. Митне декларування та оформлення товарів</p> <p>Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форми та процедури. Митна вартість та методи її визначення. Мета і сфера застосування митних процедур. <i>Фітосанітарний або ветеринарно-санітарний контроль ввезення на митну територію України та вивезення з неї товарів, які підпадають під державний екологічний контроль. Контролюючі заходи Держспродспоживслужби під час оформлення окремих видів товарів у відповідний митний режим.</i></p>	2
<p>2.3. Валютне регулювання та оцінка валютних ризиків в ЗЕД підприємства</p> <p>Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Поняття валютної політики держави та її складові. Об'єкти та суб'єкти валютного регулювання. Валюта, валютний курс, валютні цінності. Порядок придбання і використання валюти, здійснення розрахунків в іноземній валюті. Система валютного контролю. Методика розрахунку валютних ризиків</p>	2
<p>2.4. Основи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності підприємства України</p> <p>Види та функції податків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Сутність та порядок нарахування митних податків у сфері ЗЕД. Особливості оподаткування залежно від митного режиму. Порядок відшкодування ПДВ при експорті. Проблеми бюджетної заборгованості з ПДВ і шляхи їх вирішення. Операції, які</p>	2

звільняються від справляння ПДВ. Єдиний збір, що стягується у пунктах пропуску через митний кордон.	
Разом за змістовим модулем 2	8
Змістовий модуль 3. Забезпечувальні операції зовнішньоекономічної діяльності підприємств	
<p>3.1. Іноземні інвестиції в зовнішньоекономічній діяльності Сутність інвестицій, іноземних інвестицій, іноземних інвесторів. Надходження іноземних інвестицій в Україну. Проблематика надходження іноземних інвестицій та шляхи їх вирішення. Інвестиційне співробітництво. Підприємства з іноземними інвестиціями. Спільні підприємства та особливості їх організації.</p>	2
<p>3.2. Розрахункове забезпечення ЗЕД підприємства Сутність міжнародних розрахунків та необхідність банківського обслуговування у сфері ЗЕД. Форми розрахунків: аванс, акредитив, інкасо, платіж за відкритим рахунком, банківський переказ. Види і засоби платежу. Готівковий платіж, авансовий платіж, платіж у кредит. Вексель, чек. Основні види банківських послуг у сфері ЗЕД. Документальне оформлення банківських операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності: депозитних, розрахункових, валютнообмінних та кредитних операцій. Кореспондентські відносини у сфері ЗЕД.</p>	2
<p>3.3. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних угод Сутність та система регулювання міжнародних перевезень. Правове регулювання міжнародних перевезень, його види. Організація міжнародних перевезень. Фактори, що впливають на вибір виду транспорту. Особливості міжнародних перевезень різними видами транспорту: морських, залізничних, автомобільних, авіаційних. Товарно-транспортна документація. Формування ціни на транспортні послуги. Експедиторське обслуговування міжнародних перевезень. Міжнародні транспортні коридори.</p>	2
<p>3.4. Особливості надання послуг в системі ЗЕД підприємств України Сутність інженерно-консультаційних послуг. Види інжинірингу: проектно-дослідницькі роботи, консультаційні та інформаційні послуги, науково-дослідницькі та технологічні роботи. Послуги технічного обслуговування. Міжнародний обмін науково-технічними знаннями і досвідом. Франчайзинг товарів та послуг.</p>	2
<p>3.5. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку Сутність та види посередницької діяльності. Характеристика посередників за обсягом повноважень та за місцем, що вони посідають на зовнішніх ринках. Агенти, представники, брокери, маклери. Угоди комісії, їх особливості. Угоди чистої комісії.</p>	2

Договір «делькредере». Угоди консигнації, особливості і можливості здійснення. Торгові агенти, агенти повірені: обов'язки, особливості, регулювання. Дистриб'ютори, дилери, їх місце на ринку. Прості агенти, агенти з правом «першої руки», монополні (ексклюзивні) агенти. Регулювання посередницьких операцій в Україні.	
3.6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства в умовах глобалізації міжнародної економіки. Світова продовольча безпека. Зовнішньоекономічна політика держави. Сучасні концептуальні підходи до формування зовнішньоекономічної політики України в контексті реалізації національних економічних інтересів. Основні етапи розвитку ЗЕД в Україні. Аналіз та оцінка сучасного стану ЗЕД України. Поняття глобалізації економіки, її рівні та форми прояву. Чинники глобалізації економіки та її якісні ознаки. Еволюція розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Основні напрями розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України. <i>Аналіз Всесвітньої продовольчої програми (ВПП) Ради безпеки ООН з урахуванням війни в Україні. Шляхи вирішення продовольчої кризи. Аграрна торговельна політика України - виклики та перспективи в контексті євроінтеграції.</i>	2
Разом за змістовим модулем 3	12
Всього	32

7.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Основні поняття в сфері зовнішньоекономічної діяльності та методи організації		
1	Основні поняття та особливості управління зовнішньоекономічною діяльністю	2
2	Організація проведення зовнішньоторгових операцій: міжнародні біржі, торги, аукціони	2
3	Виклики зовнішньоторговельної політики в Україні в контексті прискорення євроінтеграційних процесів	2
4	Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності України	2
5.	Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності	2
Разом за змістовим модулем 1		10
Змістовий модуль 2. Регулювання зовнішньоекономічних операцій		
6	Тарифні та нетарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2

7	Механізм митного регулювання у ЗЕД	2
8	Валютне регулювання та валютні ринки. Розрахунок валютних ризиків	2
9	Особливості оподаткування ЗЕД підприємства	2
10	Цінова політика на зовнішньому ринку	2
Разом за змістовим модулем 2		10
<i>Змістовий модуль 3. Забезпечувальні операції зовнішньоекономічної діяльності підприємств</i>		
11	Інвестиції у здійсненні ЗЕД	2
12	Операції з розрахунків у зовнішньоторговельній діяльності	2
13	Формування стратегії виходу фірми на міжнародні ринки. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	4
14	Геополітичні інтереси та національна безпека України в системі формування світового порядку. Трансформації України у процесах глобалізації. Сутність геополітичних інтересів держав та закономірності їх формування. Інтеграційний чинник в геополітичних стратегіях та вплив глобальних проблем на формування геополітичних інтересів. Основні складові геополітичних інтересів держав.	4
Разом за змістовим модулем 3		12
Всього		32

7.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Годин
<i>Змістовий модуль 1. Основні поняття в сфері зовнішньоекономічної діяльності та методи організації</i>		
1.	Зовнішньоекономічна діяльність як система господарських зв'язків українських підприємств	5
2.	Зовнішньоторговельні операції: організація, ефективність та ризики	5
3.	Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів	4
4.	Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні	6
<i>Змістовий модуль 2. Регулювання зовнішньоекономічних операцій</i>		
5.	Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності	7
6.	Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	7
7.	Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	7

8.	Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон	9
9.	Цінова політика та механізми розрахунків на зовнішньому ринку	7
Змістовий модуль 3. Забезпечувальні операції зовнішньоекономічної діяльності підприємств		
10.	Інвестиції у зовнішньоекономічній діяльності	5
11.	Ризики зовнішньоекономічної діяльності ринки	6
12.	Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	6
13.	Формування стратегії виходу фірми на міжнародні ринки. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	6
14.	Виклики глобальній безпеці та виклики національній безпеці України крізь призму формування нового світового порядку. БРІКС - прихована загроза для України.	6
Всього		86

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань

7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. На основі статистичних даних прослідкувати динаміку розвитку зовнішньої торгівлі товарами України та побудувати діаграму, відобразивши стан експорту, імпорту, зовнішньоторговельного обороту та сальдо зовнішньої торгівлі за період 2010 – 2024 рр. Зробити висновки. Проаналізувати товарну структуру експорту та імпорту товарів України у 2010 р. та 2024 р., побудувати діаграми за розділами української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності. Зробити висновки щодо умов становлення та напрямів трансформації товарної структури зовнішньої торгівлі України.

2. Оцінити географічну структуру експорту та імпорту України за регіонами світу у за період 2010 – 2024 рр.. Побудувати відповідні діаграми, зробити порівняльний аналіз. Виділити країни – головні партнери України у зовнішній торгівлі. Зробити висновки про перспективи співпраці з основними партнерами.

3. Проаналізувати динаміку розвитку зовнішньої торгівлі послугами України за період 2010 – 2024 рр. Побудувати діаграму, відобразивши експорт, імпорт, зовнішньоторговельний оборот та сальдо зовнішньої торгівлі послугами. Зробити висновки. Відобразити на діаграмі стан експорту та імпорту послуг за головними видами за період 2010 – 2024 рр.. Проаналізувати отримані графічні матеріали та оцінити торгівлю послугами України зі сучасними світовими тенденціями.

Графічно показати географічну структуру зовнішньої торгівлі послугами України за регіонами світу у 2010 р. та 2024 р. Зробити

порівняльний аналіз. Виділити країни – головні партнери України у зовнішній торгівлі послугами.

4. Провести аналіз перспектив розширення інвестиційної діяльності на території України. Побудувати графік, відобразивши динаміку залучення іноземних інвестицій в економіку України за період 2010 – 2024 рр. Зробити аналітичні висновки щодо складових інвестиційного клімату України.

5. Проаналізувати прямі іноземні інвестиції в Україну по країнах світу за період 2010 – 2024 рр. побудувати відповідні діаграми. Провести аналіз тенденцій щодо країни, що виступають головними інвесторами. Зробити висновки. На діаграмі відобразити прямі іноземні інвестиції в Україну за період 2010 – 2024 рр. за видами економічної діяльності. Проаналізувати отримані результати, зробити висновки.

6. Вибрати країну партнера України із запропонованих і зробити аналіз. Визначити місце країни у експорті та імпорті товарів України, побудувати діаграму розподілу за обсягами експорту та імпорту за період 2010 – 2024 рр. Побудувати діаграму товарної структури експорту та імпорту продукції країни за період 2010 – 2024рр. провести порівняльний аналіз за структурою експорту та імпорту товарів України. Порівняти структуру експорту та імпорту країни(ами) послуг з структурою експорту та імпорту послуг України за період 2010 – 2024рр. зробити висновки.

Країни-партнери: США, Великобританія, Німеччина, Франція, Польща, Нідерланди, Португалія, Болгарія, Швейцарія, Румунія, Чехія, Греція, Австралія, Бразилія, Туреччина, Китай, Японія, Грузія.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням різних навчальних технологій: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення розрахункових завдань; вирішення проблемних питань; презентації; індивідуальні та колективні проекти.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі іспиту (підсумкового тестування) та за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і передбачає обов'язкову присутність студентів. Результати іспиту оприлюднюються в електронному журналі академічної групи на дату складання.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові роботи, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є письмові модульні контрольні роботи.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування ними занять, заохочення їх навчальної активності, прояв м'яких навичок у публічних виступах і дискусіях, справедлива диференціація оцінок.

У разі неявки на заняття здобувач вищої освіти має право відпрацювати його шляхом виконання електронного тесту на платформі Moodle, підготовки відповідей на питання для самостійного опрацювання під час очної або онлайн консультації з викладачем. У разі будь-яких інших непорозумінь та питань щодо відхилення від загальної політики курсу відносини регулюються згідно з Положенням про академічну доброчесність за наступним посиланням
https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/quality/polog_akadem_dobrocheshnist.pdf

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

1 бал оцінювання (з заокругленням до цілого числа) відповідає 10 % правильних тверджень у разі усної відповіді, відповідей у тесті, виконаних завдань тощо.

Бали з модульного контролю нараховуються за виконання модульної контрольної роботи.

Відсутність студента на занятті («нб») у розрахунку середнього арифметичного значення (САЗ) приймається як «0».

У кінці семестру обчислюється САЗ всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$\text{БПК} = \text{САЗ} \times k,$$

де БПК – бали з поточного контролю;

САЗ – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок:

k–коефіцієнт для певного виду контролю (практичні заняття, самостійна робота – «3», модульний контроль – «1» для форми підсумкового контролю «екзамен» та «4» для форми підсумкового контролю «залік»).

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти (іспит)

Максимально можлива к-ть балів	Практичні заняття	Самостій на робота	Модульний контроль	Підсумкови й контроль	Загальний бал
Іспит	30	30	10	30	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100- бальною шкалою	шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point; навчально-методичне забезпечення; навчальні матеріали в системі Moodle.

Технічні засоби: ПК; проектор.

Комунікаційні он-лайн технології: WordCloud, Zoom, Viber, Messenger, e-mail.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативні акти, що регулюють зовнішньоекономічну діяльність в Україні

1. Господарський кодекс України №436-IV від 16.01.2003 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Закон України «Про валюту і валютні операції» № 2473-VIII від 28.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» № 959–XII від 16.04.91 р. за зі змінами і доповненнями. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/t095900?an=10013>
4. Закон України «Про Митний тариф України» № 2697-IX, від 19.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-20#Text>
5. Закон України «Про НБУ» № 679-XIV. Редакція від 19.04.2024, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
6. Закон України «Про режим іноземного інвестування» № 93-96-ВР від 19.03.1996 зі змінами і доповненнями. Редакція від 17.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text
8. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012. Редакція від 20.03.2024. <https://ips.ligazakon.net/document/T124495?an=1>
9. Положення «Про валютний нагляд» затверджене постановою правління НБУ № 13 від 03.01.2019. URL: Редакція від 01.01.2024. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013500-19#n16>
10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2024 рік». Від 27 грудня 2023 р. № 1402 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-2023-%D0%BF#Text>
11. Стратегія валютних інтервенцій Національного банку України . URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_FX.pdf

Основна література

1. Дунська А.Р., Жалдак Г.П. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навч. посіб. до вивчення дисципліни для студ. галузі знань 07 Управління та адміністрування, за спеціальністю 073 Менеджмент. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 64 с.
2. Глобалізація та політика національної безпеки/Т.В.Сокольська, П.І. Юхименко та ін.; За заг. ред. д-ра екон.наук, професор П.І Юхименка. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 408 с
3. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник. 5-те вид., перероб. та допов. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 410 с.

4. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 292 с.

5. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : підручник / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, О. В. Дьяченко та ін. / за заг. ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 652 с.

6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [Текст]: навчальний посібник / за заг. ред. д.е.н. Ю.Є. Петруні. Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів, 2015. 331 с.

7. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», спеціальності: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Світлана Хрупович. Тернопіль, 2017. 137 с.

8. Чернишова Л. О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: практикум: навч. посібник/ Л. О. Чернишова та ін.: «Видавництво «Форт», 2017. 238 с.

9. Міжнародний менеджмент. Навч. посіб. /Юхименко П.І., Гацька Л.П., Півторак М.В. Лобунець В.І. та ін. К.: ЦУЛ, 2011. 488 с.

10. Методичні вказівки для практичних занять з навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» здобувачів вищої освіти економічного факультету спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Укладач В.І. Панасюк Біла Церква: БНАУ, 2021. 75 с.

11. Методичні вказівки із планування, організації й контролю самостійної роботи з навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» для здобувачів вищої освіти економічного факультету першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»/ Укладач В.І. Панасюк. Біла Церква: БНАУ, 2021. 44 с.

12. Ситник Г.П. Виклики національній безпеці у контексті формування нового світового порядку: курс лекцій. Київ: ТОВ «САК Лтд.». 2023. 103 с.

<https://ipacs.knu.ua/pages/dop/336/files/5244df44-885b-4188-a990-1d3de2ddf4cf.pdf>

Додаткова література

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств [Електронний ресурс] : навч. посіб. до проведення практичних занять для студ. галузі знань 07 «Управління та адміністрування», за спеціальністю 073 «Менеджмент». / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: А. Р. Дунська , Г. П. Жалдак. Електронні текстові дані (1 файл: 1060 Кбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 95 с.

2. Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір : монографія / авт.: О. І.

Павлов, В. А. Самофатова, Т. А. Кулаковська [та ін.] Одеса : Астропринт, 2019. 272 с.

3. Кулицький С. Зовнішня торгівля України: стан, проблеми й перспективи. Україна: події, факти, коментарі. 2018. № 10. С. 39-52.

4. Лобунець В.І., Малік Є.О. Застосування митно-тарифних і нетарифних інструментів в державному регулюванні зовнішньої торгівлі. Економіка та управління АПК: Збірник наукових праць. 2017. Вип. 1(132). С. 73-79.

5. Лобунець В.І. Сучасний стан та особливості розвитку аграрної галузі економіки України в умовах євроінтеграції. Економіка та управління АПК: Збірник наукових праць. 2016. Вип. 1-2. С. 29-33.

6. Лобунець В.І. Аналіз пріоритетів торгового співробітництва України з ЄС. Аграрна наука та освіта в умовах євроінтеграції: Збірник наукових праць міжнар.наук.-практ. конф. Ч.2. (20-22 березня 2018 р., м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль: Крок, 2018. 350 с. (с. 246-248)
http://188.190.33.56:7980/jspui/bitstream/123456789/1355/1/Zb_PDATU_03_2018_p2%D0%BE.pdf

7. Макарова О.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: конспект лекцій. Луцьк: ПП «Поліграфія», 2020. 90 с.

8. Правила ІНКОТЕРМС®2021: нові тенденції в міжнародній торгівлі. URL: <https://uba.ua/ukr/news/7983/>

9. Про схвалення Експортної стратегії України (“дорожньої карти” стратегічного розвитку торгівлі) на 2017-2021 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1017р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2017-p>.

10. Терміни ІНКОТЕРМС®2021. URL: <https://incoterms2021.com.ua/terms>

11. International Economics / by [M. MARIA JOHN KENNEDY](#) Paperback, 344 pages //Published August 30th 2014 by Prentice-Hall of India Pvt.Ltd

12. International Economics: Trade and Finance. /by [Dominick Salvatore](#) // Paperback, 757 pages Published April 2nd 2013 by Not Avail

13. International Economics: Theory & Policy by [Paul R Krugman](#) (Author), [Maurice Obstfeld](#) (Contributor), [Marc J Melitz](#) (Contributor). ISBN-13: 978-0134519579, ISBN-10: 0134519574 URL: http://course.sdu.edu.cn/G2S/eWebEditor/uploadfile/20120417191243_590081573385.pdf

14. Lobunets V.I. Features of foreign currency risk management / V.I. Lobunets, L.S. Ivanova // Book of Abstract of Multidisciplinary Conference for Young Researchers. Bila Tserkva National Agrarian University. 22 November, 2019. - P. 45-49. URL: <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/3543>

15. Mostenska T. L., Ralko. O. Management. Cases. Book. Kyiv: Condor-Publishing house, 2016.

16. Онлайн-курси Prometheus: Європейська зовнішня політика: просто про складне. URL: www.prometheus.org.ua

17. Панасюк В.І., Ільїна А.Г. Глобальна криза продовольчої безпеки. Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри. Міжнародний форум = Food security of

Ukraine in the conditions of the war and post-war recovery: global and national dimensions. International forum : доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 30-31 травня 2024 р.) / Міністерство освіти і науки України ; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2024. 340 с. С. 216-219. DOI: <https://doi.org/10.31521/978-617-7149-78-0> <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/18123>

18. Україна на шляху до ЄС: реалії і перспективи. Національна безпека і оборона. №1-2, 2022. https://razumkov.org.ua/images/journal/NSD187-188_2022_ukr_full.pdf

19. БРІКС та російсько - українська війна. <https://intent.press/publications/world/2023/briks-prihovana-zagroza-dlya-ukrayini-chi-prosto-klub-do-yakogo-mi-ne-hodimo/>

20. Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього монографія /авт . колектив за заг. ред. Л. Г. Комахи, І. В. Алексеєнко. К. : ВПЦ "Київський університет",. 2022. 976 с.

21. Панасюк В. І., Голодюк Г. І., Шевченко А. О. Вплив глобальних економічних трендів на моделі ціноутворення в міжнародній торгівлі. *Актуальні питання економічних наук.* 2025. № 10. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15240574>. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/417>

22. Конкуренентоспроможність аграрного підприємства: підручник / П.І. Юхименко, О.А. Шуст, Т.М. Димань та ін. За заг. ред. д-ра екон. наук, професора Шуст О.А. - Київ: Вид. «Центр учбової літератури», 2024. 536 с.

23. Формування конкурентоспроможності агропідприємства в умовах екологізації та нового технологічного укладу аграрного виробництва. Монографія. П.І. Юхименко, О.А. Шуст, Т.М. Димань та ін. За заг. ред. д-ра екон. наук, професора Шуст О. А. Біла Церква: БНАУ, 2024. 552 с.

24. Панасюк В., Птащенко О., Клак О., Трубіщина О. Експортно-імпортні операції: реалії обліку та оподаткування в умовах воєнного стану. Журнал стратегічних економічних досліджень. 2023. № 1(12). С. 25-34.

Адреси сайтів в INTERNET

1. Український класифікатор товарів ЗЕД URL: www.qdpro.com.ua/
2. Національний банк України. URL: www.bank.gov.ua
3. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
4. Світова організація торгівлі URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/merch_trade_stat_e.htm -
5. Інституційний Репозитарій Білоцерківського НАУ. URL: <http://rep.btsau.edu.ua>
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
7. Навчальна он-лайн платформа БНАУ – Moodle URL: <http://www.teach.btsau.net.ua>
8. Пошукова система Google. URL: <http://www.google.com.ua>

9. Вільна пошукова система GoogleScholar URL:
<http://www.scholar.google.com.ua> .
10. Зовнішньоекономічна діяльність. Сайт Міністерства економіки України.
URL: <https://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=565ab860-7fe2-4f51-8e27-0b70ff06c732&tag=ZovnishnoekonomichnaDiialnist>